

Szerkesztői előszó

Magyarország egyik legszebb vidéke, Közép-Európa legnagyobb tava és természeti, kulturális értékekben gazdag környéke nem csak a szabadidős céllal utazók, de a tudományos kutatók számára is vonzó. A döntéshozók, köztük a térség településeit vezetőik folyamatosan keresik a fejlesztési lehetőségeket, a jövőt pozitívan alakító kezdeményezéseket, aktivitásokat, amelyek eredményeként a Balaton és környéke az itt élők, az ide látogatók és a befektetők részére egyaránt fenntartható, versenyképes teret biztosít.

A Balatonról, annak gazdasági és társadalmi változásairól szól a Comitatus Önkormányzati Szemle 2019-i dupla száma, amelynek célja, hogy az érintett döntéshozókat foglalkoztató témákra reflektálva – adatokkal, szakértői véleményekkel alátámasztva – tartson tükröt a kedves Olvasó elé. A Balaton jelenlegi hármasszerepe – úti cél, második otthon és állandó lakóhely – tükröződik vissza a tanulmányokban. A dupla számban megjelent írások foglalkoznak a térség globális kihívásaival (köz- és vízbiztonság, klímaváltozás, munkaerőpiaci kérdések, népességcsökkenés hatásai); a turisztikai termékek piacával (borászati

szektor lehetőségei, a gyógyfürdők keresleti jellemzői, a kulturális turizmus); a települési jellemzők értékelésével (helyi lakosság és az üdülőtulajdonosok véleménye, ingatlanpiac változása, turizmussal kapcsolatos adózás); valamint a térség pályázati aktivitásával, eltérő fejlesztési irányjaival.

Ahogy az a tanulmányokat olvasva is látható, a Balaton térség jövőjével kapcsolatban számos területfejlesztési irány fogalmazódik meg, amelyek között több közös pont található. Így például a minőségi szolgáltatások, a fenntartható kínálatfejlesztés, a térséget jellemző erős időbeni és térbeni koncentráció enyhítése, a vonzó élettér kialakítása és fejlesztése a helyi lakosságnak csak néhány gondolat ezek közül. A helyi önkormányzatok, vállalkozók, civil szervezetek és a kormányzati döntéshozók évek óta dolgoznak a fenti célok elérése érdekében. A szakemberek egybehangzó véleménye szerint fontos mérföldkőhöz érkezett a jelenleg 270 ezer fő állandó otthonaként szolgáló desztináció. Kérdés, hogy milyen módon képes kihasználni a 2016-ban megítélt 365 milliárd forint fejlesztési forrást, a „gombamódra szaporodó” ingatlanberuházások

(pozitív?) hozadékát és a „Balaton kiemelt turisztikai fejlesztési térség” nyújtotta lehetőségeket?

A tóhoz érkező turisták és a helyi lakosság mellett markáns csoportot képeznek a második otthonnal, üdülővel rendelkezők. Az elmúlt két évtized látványos fejlesztéseinek köszönhetően a Balaton térsége már egész évben tud szórakozási, kikapcsolódási lehetőségeket nyújtani az ide érkezőknek, így a régió népszerűsége nem csak a belföldi turisták körében növekszik folyamatosan, de egyre népszerűbb célpont lett a második otthonot keresők számára is. A vonzó természeti környezet, maga a tó és az általa kínált aktív kikapcsolódási lehetőségek, valamint a csend és a nyugalom miatt választják egyre többen a térséget. Az elmúlt néhány évben a Balaton desztinációt a külföldről érkezők is egyre nagyobb számban fedezik fel (újra).

A napjainkat jellemző trendek (például egészségtudatosság, természetben töltött idő fontossága) közül a Balaton térséget – mint életteret, lakó- és munkahelyet – felértékeli az a tény, a munkavállaláshoz ma már nem szükséges fizikailag egy irodában ülni. A (részben) távmunkában is végezhető tevékenységeket segíti, hogy a Magyarországon működő nemzetközi vállalatok támogatják ezt a trendet: így akár az otthonunk teraszáról is tárgyalhatunk, elvé-

gezhetjük a projektmunkákat és leadhatjuk a befejezett munkákat. Nyilvánvaló, hogy a hazánkban zajló demográfiai folyamatok, vagyis a társadalom előregedése befolyásolja a jövő gazdasági növekedését. A népességfogyás mértéke – a második otthonok népszerűsége ellenére – országos indexet meghaladó a Balaton térségében, ezért kulcskérdés a fiatal népesség számára vonzó, megfizethető élettér kialakítása. A szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás területén tapasztalható munkaerőhiány több éve jelen lévő probléma, amely számos más szektorban (mezőgazdaság, egészségügy, építőipar) is tetten érhető.

A Comitatus folyóirat 2019-es duplaszáma ezen gondolatok jegyében mutatja be az eltérő nézőpontot előtérbe helyező kutatások eredményeit, amelyek a Balaton tágabb térségét (is) érintik. A Balaton Fejlesztési Tanács kutatói, szakemberei, valamint a Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Karának oktatói, kutatói és PhD hallgatói által jegyzett tanulmányok erősíteni kívánják a települési önkormányzatoknak a turizmusfejlesztésen belül megvalósuló azon törekvéseit, amelyek a fenntarthatóság alappillérein (gazdasági, társadalmi, környezeti) nyugszanak.

Lőrincz Katalin és Sulyok Judit
vendégszerkesztők